

Dacus dorsalis Hendel
Raibspārnmuša
Insecta: Diptera: Tephritidae

Saimniekaugi

Zināmi vairāk kā 300 saimniekaugi. Galvenokārt mango (*Mangifera indica*), banāni (*Musa spp.*), papaija (*Carica papaya*), citrusi (*Citrus spp.*), persiki (*Prunus persica*). Var invadēt arī tomātus, gurķus, papriku, vīnogas, ābolus, bumbierus u.c.

Ģeogrāfiskā izplatība

Āzija: Bangladeša, Butāna, Kambodža, Ķīna, Indija, Japāna, Laosa, Mjanma, Nepāla, Pakistāna, Šrilanka, Taivāna, Taizeme, Vjetnama, Apvienotie Arābu Emirāti, Omāna.

Ziemeļamerika: ASV Kalifornija un Havaju salas.
Eiropā nav konstatēta.

Simptomi

D. dorsalis dēj olas augļos, ar dējēkli caurdurot mizu. Tā rezultātā uz augļa mizas parādās nelielas atveres, augļi sāk pūt un nav realizējami. Īpaši sukulentiem augļiem dējuma rētas sulo.

Bioloģija un morfoloģija

Gadā var attīstīties vairākas paaudzes, jo dzīves cikls labvēlīgos apstākļos ilgst vidēji 31 dienu. Olas dēj nobriedušos, retāk arī negatavos augļos. Olas šķiļas pēc

vienas dienas (vēsākā klimatā ilgāk). Kāpuri ir bezkāju, balti vai krēmkrāsas, 7,5 – 10 mm gari pēdējā attīstības stadijā. Attīstība ilgst no 9 līdz 35 dienām. Kad kāpuri ir gatavi iekūņoties, tie pamet augli, nokrīt uz zemes un izveido pupāriju augsnē. Pupārijs attīstās 1 - 2 nedēļas.

Pieaugusi raibspārnmuša ir aptuveni 8 mm gara, ar rūsganu galvu un melni-oranžu vēderu un krūtīm, tumši dzeltenām kājām un caurspīdīgiem spārniem. Vairodziņš spilgti dzeltens. Imago dzīvo aptuveni 1 – 3 mēnešus. Dzīves laikā mātīte izdēj līdz 3000 olu.

D. dorsalis ir tropiska suga un nespēj pārzīmot EPPO reģionā (izņemot pašus dienvidus). Kāpuri neattīstās temperatūrā, kas zemāka par 13°C.

Izplatīšanās veidi

Lokāli raibspārnmušas var pārlidot 50 – 100 km.

Lielos attālumos raibspārnmušas izplatās ar kāpuru invadētiem augļiem. Teorētiski iespējama arī pupāriju izplatīšanās ar augsni.

Paraugu noņemšana un pārbaudes laiks

D. dorsalis iespējams konstatēt, ievācot bojātus saimniekauga augļus ar raibspārnmušu visās tās attīstības stadijās. Paraugus ievāc saimniekaugu veģetācijas periodā.

B. dorsalis kāpurs uz greipfrūta (Foto: Paride Missio, SPPS)

B. dorsalis kāpurs (Foto: P. Missio, Swiss Federal Plant Protection Service SPPS)

B. dorsalis imago (Foto: Scott Bauer, USDA)